

GÖTEBORGS UNIVERSITET

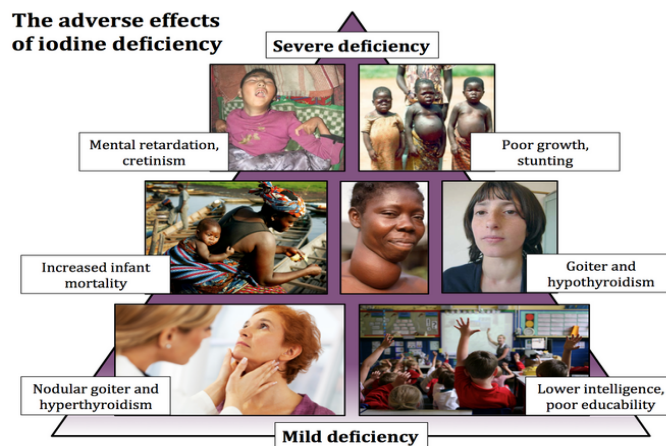
Nationell studie om jodnivåer under graviditet

Hej

Vi vänder oss till er inom MÖL-nätverket och SFOG då vi vill sprida information om en nationell studie som förhoppningsvis kan genomföras i september i år på 25 slumpmässigt utvalda mödravårdscentraler (MVC) i Sverige (studie D se nedan). Denna studie är en del av ett större koncept som vi genomför för att svara på frågan

Skall vi ge extra jod till alla gravida i Sverige?

Jodbehovet är nästan dubblerat under graviditet och amning i jämförelse med den normala vuxna populationen. Jod är nödvändigt för produktionen av sköldkörtelhormoner och sköldkörtelhormoner är nödvändiga för hjärnans utveckling hos barnet. Uttalad jodbrist leder till mental retardation och mild jodbrist kan påverka den kognitiva funktionen. Sverige anses ha god jodnutrition varför inget extra jod ges under graviditet och amning. Det ändrade saltkonsumtionsmönstret (jod tillsätts i bordsalt sedan 1936) och ett minskat mjölkintag innebär att riskpopulationer kan få i sig för lite.

Detta projekt utgår från 3 hypoteser: 1) att joderingsprogrammet av bordsalt inte kan kompensera för det ökade behovet 2) Gravida och ammande kvinnor kan utveckla jodbrist 3) Jodbrist kan åtgärdas med ett tillskott av 150 µg jod/dag. Dessa hypoteser utforskas i 4 studier:

A. I en retrospektiv tvärsnittsstudie studeras 2 lokala kohorter av gravida kvinnor med uriniodkoncentration (UIC) för att avgöra om jodbrist förekommer hos gravida i Sverige.

B+C I två prospektiva dubbel blinda placebo-kontrollerade 6 månaders studier randomiseras 200 gravida och 200 ammande kvinnor till 150 µg jod/dag eller placebo. Sköldkörtelhormoner, UIC och mjölkjodkoncentration samlas longitudinellt och UIC mäts hos den nyfödde. Samma tester görs

vid ett tillfälle på 180 kontroller. Dessa studier undersöker om jodersättning motverkar ev. jodbrist under graviditet och amning.

D I en nationell prospektiv, randomiserad tvärsnittsstudie kommer 750 gravida kvinnor undersökas avseende UIC, sköldkörtelhormoner och livskvalitet under de tre trimesterna för att utvärdera jodnivån nationellt.

Data från studie A håller just nu på att analyseras och studie B och C pågår vid MVC i Skövde och vid BVC i Mölnlycke och Skövde i Västra Götaland. Det går dock inte att enbart mäta lokala populationer för att bedöma om jodnivån är tillräcklig i Sverige utan det måste genomföras en nationell studie. Det är därför som vi vänder oss till er för information.

Lite närmare information om den nationella studien om jodnivåer hos gravida

- En statistisk modell kommer att användas för att få ett representativt nationellt urval av 25 mödravårdcentraler baserat på befolkningsstorlek.
- Varje enskild mödravårdcentral och dess MÖL kommer att kontaktas för att efterhöra deltagande.
- Om mödravårdcentralen svarar ja kommer 2 barnmorskor att väljas ut för att inkludera patienter från sin mottagning
- Femton kvinnor (5 från varje trimester) tillfrågas konsekutivt av varje barnmorska om deltagande i studien från september 2015.
- Följande schema tillämpas:

Prover och undersökningar enligt följande schema:	Besök 1
Urinprov (hos 30 % tas ytterligare ett urinprov)	X
Blodprov (ev. uppsamlat på filterpapper)	X
Litet frågeformulär om rökvanor, sköldkörtelsjukdomar och användning av multivitaminpreparat	X
SF-36 om livskvalitet	X
Vikt och längd	X

På urinproverna analyseras jodkoncentration och på blodproven mäts sköldkörtelhormon, thyroglobulin (en tidig markör på sköldkörtelförstoring) och dejodinaser som omvandlar T4 till T3.

Vi har 2006-2007 genomfört en liknande nationell undersökning på skolbarn och konstaterat att befolkningen har tillräckligt med jod. Att gå vidare med riskpopulationer är ett naturligt steg.

Med vänliga hälsningar och hör gärna av er vid frågor!

Helena Filipsson Nyström
Docent, Överläkare
Sektionen för Endokrinologi
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
helena.filipsson@telia.com
0705-83 33 98

Lena Hulthén
Professor
Klinisk näringslära
Göteborgs Universitet
lena.hulthen@medfak.gu.se
031-786 3714

Robert Eggertsen
Professor
Sektionen för allmän medicin
Göteborgs Universitet
Robert.eggertsen@gu.se
9798 782250